GAZETA POŁUDNIOWO-PRUSKA.

Nro. 75.

w Szrodę dnia 27. Września Roku 1800.

UWIADOMIENIE.

Gdy w tym mieſiącu przypada termin do zapłacenia ſkładki, iako też przyięcia do generalnego wdow wsparcia potrzebnych urządzenia, więc niżey wyrażony magiſtrat qua Commiſſarius perpetuus powyższego urządzenia ninieyszym obwieszczeniem publiczności przypomina. W Poznaniu dnia 4. Września roku 1800.

Magiſtrat JK. Mci Pruſſ-Połud.

---

z Berlina d. 11. Września.

J. W. Miniſter Alwensleben powrocił z Pocztdamu. J. W. Miniſter Struensee poiechał do Frankfurtu nad Odrą.

z Paryża d. 1. Września.

Odbieramy wiadomość z Strażburga i innych okolic, iż naſi generałowie wypowiedzieli armii cesarſkiey zawieszenie broni, i że dnia 11. t. m. odnowią ſię nieprzyiacielſkie kroki. Nasz rząd zachowuie ieszcze milczenie względem naszego zewnętrznego, woiennego i polityeznego ſtanu. Nasza armia reńſka nigdy nie znaydowała ſię w tak ogromnym ſtanie, iak teraz. Wszyſtkie dywizye są zupełne, żołd zaległy wypłacony, i karność nayściſleysza zachowana. Generałowie i żołnierze niezmiernie są kontenci z grzeczności Niemcow, za co wywdzięczaią ſię im przez swoie dobre poſtępki. — Tuteyszę dzienniki mówią, iż ieden z artykułow odnowionego w Peterhof między Roſſyą i Pruſſami aliansu zawiera w sobie; że obydwa dwory obowięzuią ſię, utrzymać całość konſtytucyi Niemieckiey, i że gwarantuią sobie wzaiemnie swoie pańſtwo.

Pierwszy Konsul wyiechał do Morfontaine, gdzie przez kilka dni zabawi ſię. Morfontaine ieſt to maiętność należąca do iego brata Józefa.

W Verceli między francuzkiemi i papieſkiemi deputowanymi miano iuż ugodzić ſię względem punktu, do iakich przedmiotow rościągać ſię będzie w przyszłości w Francyi władza Papieża.

Monitor zawiera w sobie umowę nieograniczonego zawieszenia broni podpisanego dnia 22. Lipca między francuzką Rzpltą i Deiem Algierſkim, które 30. dniami wprzod wypowiedziane bydź muſi, ieżeliby kroki nieprzyiacielſkie odnowione bydź miały. Nie długo potym pisał Dey Algierſki do Beia Tunetańſkiego, napominaiąc go,

aby podpisał pokoy z Francyą, i uwolnił francuzkich niewolnikow. Dey uwolnił natychmiast 250 francuzkich żołnierzy, zabranych pod czas żeglugi z Korsyki do Francyi. Gdy nasz kommissarz Thainwille dziękował mu za to, Dey odpowiedział: „prożno Wielki Sułtan żądał ich uwolnienia przez 3 fermany; teraz uwalniam ich dla tego, ponieważ kocham Buonaparta."

Elektor Kołońſki i Arcy-Xiąże Karol są bardzo przeciwnymi Thugutowi. Te dwie osoby są wielkiemi przyiaciołmi pokoiu. Dwor Wiedeński wydał odezwę do wszystkich mieszkańcow Czeſkich nie będących w stanie noszenia broni, aby oddali wszelką swoią broń dla rozdania iey między wieśniakow pod czas pospolitego ruszenia w momencie zbliżenia się woysk francuzkich do granic Czeſkich. Takowe same odezwy wydano w innych kraiach dziedzicznych.

z Bruxelii d. 3. Wrześ.

Anglicy zaczęli blokować Ostendę od dnia 9. p. m. i zdaie się, iż chcą wylądować między tym miastem i Blankenbergem. Wszystkie więc woyſka stoiące garnizonami wewnątrz kraiu, maszeruią dniem i nocą do brzegow morſkich. Rozumiemy, iż nieprzyiaciel wylądował już na wyspę Wallcheren, przynaymniey słychać od kilku dni w Gandawie ustawiczną kanonadę.

P. S. W tym momencie donoszą, iż grenadyerowie z obozu Amiens pod rozkazami generała Murat maszeruią śpiesznym krokiem do brzegow bywszey Flandryi.

z Strażburga d. 27. Sierp.

Zapewniaią, że wkrotce przed odiazdem generała Moreau z Niemiec, generał austryacki Kray wysłał do niego Hrabiego Wallmoden, końcem uczynienia mu przełożenia przeciw wybieraniu kontrybucyow w Rzeszy, które sprzeciwia się zawieszeniu broni. Lecz Moreau oświadczył, że w umowie zawieszenia broni, nie masz wzmianki o kontrybucyach, i że wybieranie ich w kraiach woiuiących od ośmiu lat z francuzką Rzplitą, iest wcale przyzwoitym. Nakoniec miał Moreau powiedzieć, że przed rozpoczęciem kampanii przyrzekł był woysku wypłacić zaległy od kilku miesięcy żołd, ieżeli dobrze walczyć będzie, i karność zachowa. WacPan wiesz, że armia dotrzymała słowa, a zatem i ia powinienem dotrzymać tego, co iey przyrzekłem.

Z Bazylei donoszą, że pewny żyd wskoczył w Ren, za którym francuzki żołnierz także wskoczył, i wyratował go, lecz wspomniony żyd miał to żołnierzowi za złe, i wybawicielowi swemu podziękował kiiem, na co zgromadzeni mieszkańcy bardzo się gniewali. Wyratowany żyd gniewa się bardzo, że mu w iego przedsięwzięciu przeszkodzono.

z Strażburga d. 29. Sierp.

Wszystkie woyska maszeruią do linii demarkacyiney. Armia batawska pod rozkazami generała Augereau zaymuie wszystkie stanowiska, które dotychczas posiadała armia generała St. Suzanne. Generał St. Suzanne trzymać będzie w oblężeniu z swoimi dywizyami fortecę Philipsburg, Ulm i Ingolstadt. Dywizye zaś generałow Richepause i Ney złączą się z armią generała Moreau, którey prawe skrzydło maszeruie do południowey Bawaryi i północnego Tyrolu. Dywizyą generała Molitor zastąpi w Voralbergii i Gryzonii, armia rezerwowa, która utrzymywać będzie związek między armią reńską i włoską, i da sposobność dywizyi Molitora, iż będzie mogła przystąpić do głowney linii.

Dnia 36. Sierpnia.

Zdrowie generała Lecourbe polepszyło się. Spodziewamy się, że będzie mogł wkrotce udać się do armii.

Wczoray wyprowadzono z Strażburga znowu znaczny transport amunicyi i artyleryi. Co ſię tyczy odnowienia woyny, wszyſtko ieſt ieszcze w ſtanie, w iakim do tychczas było. Rozkazy są iuż wydane, i będą zaraz dopełnione, ieżeli dwor Wiedeńſki nie odſtąpi od swoich zasadow pokoiu.

Jakie ieſt przyszłe przeznaczenie generała Masseny, nie ieſt ieszcze wiadomo. Niektórzy powierzaią mu kommendę nad armią przeznaczoną do Neapolu.

z Włoch d. 16. Sierpnia.

Wielka liczba Republikan w rzymſkich przybyła z Francuzami do okolic Bolonii.

Nie mamy ieszcze pewnych wiadomości, iaki ieſt prawdziwy ſtan niższych Włoch. Mowią o buncie iuż to w Sycylii, iuż to w mieście Neapolu. Dwor uciekł dla rozruchow, a trybunał narodowy, który przez swoy teroryzm taką sobie ziednał nienawiść wszyſtkich partyow iak Robertspier w Francyi, ratować ſię miał na iednę z uzbroionych wysp.

Od granic Włoskich d. 26. Sierp.

W Tryeście ſtoi ieszcze wielki ſkład cesarſkiey artyleryi, którego inaczey ruszyć nie można tylko przy podięciu kosztow 30,000 złotych cesarſkich.

Woyſka francuzkie ściągaią ſię licznie z Medyolanu do okolic Mantui.

Dnia 11. mianował Papież Biſkupow Caracciolo, i Console kardynałami, oſtatni zoſtał natychmiaſt sekretarzem narodowym.

Podług donieſień z Civitavechia, admirał Keith popłynął z większą częścią swey flotty z Livorno do Minorki.

z Szwabii d. 29. Sierpnia.

Ponieważ zawieszenie broni iuż wypowiedziane zoſtało, przeto forteca Ulm znayduie ſię znowu w uciśnionym ſtanie. Francuzki oficyer indzinieryi, który niedawno tam wyſłany zoſtał, aby przeyrzał ſtan fortyfikacyow, oświadczył, że generał Mak uczynił ważną przyſługę państwu auſtryackiemu, gdy przed 5 laty radził, Ulm uczynić fortecą niedobytą, także Dyrektor prac teyże fortecy zaſłużył, aby był generałem, ponieważ w kilku latach wyſtawił tak piękne fortyfikacye, które nawet nadzieie iego przewyższyły. Ta forteca, przydał on, wſtrzymała nas tak, że po potyczce pod Memmingen ſtoczoney dnia 10. Maia nie mogliśmy ścigać generała Kray za rzekę Inn. Tu wypoczęła sobie iego armia przez 5. niedziel, i gdybyśmy nie byli śmiało przeprawili ſię przez Dunay pod Blindheim, byłoby nam ciężko, odpędzić armią cesarſką od tey niezwyciężoney fortecy.

Pod czas sądu woiennego, który wſkazał wiadomych komiſſarzow francuzkich na 8 lat na galery, był prezydentem szef brygady St. Germain. Wiadomo ieſt, że ten mąż prawie wszyſtkie części świata obiechał, i znaydował ſię przez całą zimę między dzikiemi ludźmi, końcem poznania ich obyczaiow i poſtępkow.

z Schafhausen d. 28. Sierp.

Od kilku dni maszeruią uſtawicznie dywizye francuzkiey armii rezerwowey do Gryzonii i Voralbergii, i zapowiedziano kwatery dla nowych woyſk francuzkich, które z Dijon za pierwszymi poſtępuią.

z Augszburga d. 31. Sierp.

Czytamy tu kopie oſtatnich depeszow pierwszego konsula Buonaparte do naczelnika Moreau, w których między innymi mowi: „ponieważ Cesarz podanych sobie zasadow pokoiu nie przyiął, przeto po odebraniu ninieyszych depeszow wypowiesz Wać Pan natychmiaſt zawieszenie broni i rozpoczniesz po upłynieniu dwunaſtu dni nieprzyiacielſkie kroki.“ Wczoray rano zamknął ſię

generał Moreau przez pięć godzin w swoim pokoiu, i nikogo nie przyiął do ſiebie.

z Augszburga d. 1. Września.

Dziś po południu ruszyła iuż do Bawaryi iedna część gwardyi generała Moreau. Słychać, iż sam naczelnik uda ſię z głowną kwaterą także do Bawaryi.

z Homburga d. 1. Września.

Dziś rano przyszedł rozkaz, aby tuteysza głowna kwatera generała Augereau i cały korpus z artyleryą iutro w nocy ztąd do Frankonii ruszył, gdzie dnia 8. ſtanąć ma.

z Hanau d. 5. Września.

Zaraz po wypowiedzeniu zawieszenia broni wydano rozkaz trzema batalionom milicyi kraiowey, aby ſię rozeszły do domow, o czym uwiadomiono także naybliższego generała francuzkiego. Każdy z tych batalionow przymaszerował poiedyńczo z swoiemi armatami do Würtzburga, i oddał swoią broń do arsenału. Wszyſtkie w Würtzburgu i w tamteyszey okolicy znayduiące ſię magazyny, ſkłady i garnizony doſtały rozkaz, aby pobiegły śpiesznie do Czech. Fortecę Würtzburg opatruią od kilku dni w żywność.

z Niemiec d. 9. Wrześ.

Głoszą, iż przybycie roſſyiſkiego generała Buxhewden do Berlina i Drezna zmierzało do wyrobienia zbroynego pośrednictwa pokoiu, które podobno naſtąpić ma w tym przypadku, ieżeliby ſię dworowi Pruſkiemu nie udało przywrocić pokoy przez negocyacye.

z Austryi d. 26. Sierp.

W kommendzie armii auſtryackiey zaszła bardzo nagła odmiana. Kuryer wyſłany do Barona Kray przywiozł mu rozkaz, aby natychmiaſt oddał kommendę generałowi Kołłowrath, i udał ſię proſto z swoim synem, który ieſt maiorem przy teyże armii, do swoich dobr do Węgier, w których zoſtawać ma aż do dalszego rozkazu. Generał Melas dopraszał ſię znowu o dymiſſyą z przyczyny swego wieku. Kommendant Wiedeńſki, generał Kinski, złożył swoy urząd. Xiąże Würtembergſki obeymie na iego mieyscu kommendę.

z Wiednia d. 6. Września.

(Z gazety nadworney.)

Cesarz Jegomość poruszony wszelkiemi nieszczęściami woiennemi, nie opuścił dotychczas żadney sposobności wyrobienia pokoiu przyzwoitego trwałego a zatém i ocalaiącego iego króleſtwa i prowincye, tudzież wszyſtkich wazalow i poddanych; także nie omięszkał i dziś okazać podobne sentymenta i kroki. Z tym wszyſtkim rząd francuzki wypowiedział nad wszelkie spodziewanie, i bez żadney gruntowney przyczyny zawieszenie broni, które końcem przywrocenia pokoiu podpisane zoſtało.

„Chociaż ſtosownie do powtarzanych tak częſto przez rząd francuzki zapewnień spokoynych sentymentow, spodziewaćby ſię ieszcze należało, iżby ieszcze można uniknąć wybuchu nowey woyny, z tym wszyſtkim Cesarz Jegomość chcąc okazać swoim wszyſtkim wiernym poddanym, i całey Europie, iak bardzo i uſilnie ſtarać ſie o ocalenie i obronę dobra ich, poſtanowił udać ſię osobiście do swey armii w Niemczech, wraz z swoim Nayiaśnieyszym bratem, Arcy Xiążęciem Janem."

„Cesarz Jegomość ma iednak mocne i nieodmienne przedſiewzięcie przyięcia z ukontentowaniem przyiemnych warunkow pokoiu, i życzy sobie z upragnieniem, aby mogł bydź prędko w ſtanie donieſienia swym wiernym narodom o uwolnieniu ich od klęsk woiennych, które do tychczas nieuchronnymi są."

Z Węgier donoszą, iż żadnego roku tak częſte nie panowały tam pożary, iak ro-

ku teraźnieyszego: nie masz prawie dnia, w którymby z tey lub owey okolicy smutne nie przychodziły w tey mierze wiadomości.

z Lwowa d. 15. Sierpnia.

(Z gazety frankfurtskiey.)

Przeieżdżaiący przez tuteysze miasto Moskale zapewniaią, iż armia rossyiska składaiąca się z 60,000 ludzi stoi obozem na granicach Galicyi między Brodami i Zaclawem. Wspomniona armia zostaie pod rozkazami Wielkiego Xiążęcia rossyiskiego Konstantyna.

z Londynu d. 26. Sierp.

Dziś rozchodzi się tu pogłoska, że Buonaparte przysłał nowe propozycye pokoiu do Londynu.

Mowią tu, że dwor Wiedeński udzielił naszemu dworowi odpowiedź daną na propozycye Konsula Buonaparte Obywatelowi Duroc.

Z Lizabony donoszą, że Buonaparte proponował pokoy Portugalii, żądaiąc $1\frac{1}{4}$ miliona funtow sterlingow, tudzież aby Francuzi mogli używać tak portow portugalskich, iak te narody, ktore z Portugalią w naylepszey zostaią przyiaźni. Oświadczył zaś, że w przeciwnym przypadku 60,000 Francuzow wkroczy przez Hiszpanią do Portugalii. Chociaż niektórzy dorozumiewaią się, że plan Buonapartego zmierza wcale do inszych przedmiotow, w Portugalii dzieią się iednak potrzebne środki bezpieczeństwa. Wybieranie rekrutow w Portugalii idzie nader czynnie. Każdy zdolny do służby woienney musi stanąć pod bronią, i dopoki odpowiedź z Anglii nie przyidzie do Lizabony, dopoty na żądania francuzkie nie nastąpi żadna odpowiedź.

Donoszą ieszcze z Lizabony pod dniem 2. Sierpnia, że z strony francuzkiey żądano od rządu portugalskiego odpowiedzi, w przeciągu dni 60. na podane warunki. Odprawiono z tego powodu wiele konferencyow, których wypadki przesłano rządowi angielskiemu. Domyślamy się, że poselstwo generała Berthier do Madrytu ściąga się do Portugalii. Także rozumieią niektorzy, że generał Augereau iest przeznaczonym na naczelnika woysk francuzkich, maiących bydź przeciw Porugalii wysłanych. Nasze gazety urzędowe dodaią, że to wszystko iest tylko groźbą, końcem wymuszenia z Portugalii przynaymniey iedney części żądanych dawniey 10 milionow kruzadow.

Wczoray przybył tu kuryer od Lorda Whitworth z Kopenhagi z wypadkiem pierwszey konferencyi, którą miał z sekretarzem narodowym, Hrabim Bernstorff, Po przybyciu tego kuryera odprawiono natychmiast radę gabinetową, i nie wątpiemy wcale, że zakłocenia z Danią dobrym sposobem zagodzone zostały.

Zamiar rozszerzenia na wyspie Otaheite religii katolickiey nie udał się wcale. Missyonarze powrocili tu z swoią familią przed kilku dniami.

z Londynu d. 29. Sierp.

Tuteysza gazeta The True Briton zawiera w sobie co następuie:

„Donieśliśmy iuż, iż rząd francuzki proponował naszemu pokoy. Naszym Ministrom oświadczono, iż rzeczony rząd z Anglią i innymi potencyami lądowymi pragnie rozpocząć negocyacye. Na potwierdzenie tey wiadomości dodaią, iż Minister Talleyrand pisał do znayduiącego się tu francuzkiego Obywatela Otto: „Że pokoy między Francyą i Anglią byłby rzeczą pożądaną; gdyby chciano przyprowadzić go do skutku. To iest życzeniem francuzkiego rządu. . . . — Znayduią się w tym liście ieszcze inne powszechne uwagi tego gatunku. Osnowa iego udzieloną została naszemu rządowi, zapewne za rozkazem francu-

zkiego Ministra Talleyrand, ponieważ się ściąga do pokoiu. Jeżeli nasi Ministrowie pragną pokoiu, przeto przystąpią szczerze do rzeczy, i rozpoczną korrespondencyą z rządem francuzkim, bądź on szczerze lub nieszczerze oświadcza się za pokoiem."

z Konstantynopola d. 9. Sierp.

Gdy koniec smutny generała Kleber wszelką zniszczył nadzieię zgody, przeto wielki Wezyr sposobił się iuż do odnowienia woyny za pomocą armii liczniey szey i lepiey urządzoney, niż pierwsza była. Lecz nowina o śmierci gen. Menou i dwóch innych generałow iego partyi odmieniła nagle postać rzeczy, i odrodziła nadzieię szczęśliwego poiednania się. Nie mamy iesz ze żadnych dokładnych szczegułow względem tego zdarzenia. Podług iednych Menou'u i iego dway towarzysze padli ofiarą powietrza, inni zaś powiadaią, iż zostali otrutemi. Ostatnia wiądomość znayduie więcey podobieństwa do wiary.

Wielki Wezyr wydał następuiącą odezwę do oficyerow i żołnierzow armii francuzkiey w Egypcie z powodu zamordowania generała Kleber.

Francuzi!

„Popełniono zaboystwo na osobie waszego naczelnika, które naybrzydsza obmowa przypisuie Ottomanom. Lecz iakiżbyśmy mieli interes do tego występku? Cożby nam pomogła śmierć Klebera? Na iego mieysce nastąpił inny generał, a na tego mogłby nastąpić ieszcze trzeci. Jestectwo iedney osoby nie mogłoby mieć wpływu do losu Egyptu.

„Ale Kleber miał nieprzyiacioł i w Francyi i w Egypcie; oświadczył się przeciw napaści tey prowincyi, za iego zdaniem poszła większość iego woysk; widziano go niechętnie na czele armii; lękano się iego powrotu do Francyi, i iego raportow, któreby był zdał. Osądzono więc rzeczą pożyteczną pozbyć się go, i oskarżyć oto wysoką Portę."

Francuzi!

Nie daycie się zwodzić obmowie równie bezwstydney iak niegodziwey. Między waszymi własnymi rodakami szukać musicie prawdziwych autorow zaboystwa waszego generała; i na nich zemścić się powinniście za iego śmierć, ieżeli go żałuiecie. — W Jaffie dnia 28. Czerwca 1800.

Spodziewany tu iest admirał moskiewski Uszakow, który ma rozkaz, aby z swoią eskadrą powrocił na morze czarne.

Rozmaite Wiadomości.

General Decaen wysłał kuryera do Elektora Bawarskiego do Amberga, z doniesieniem mu imieniem pierwszego Konsula Buonaparte, że ieżeli nie odwoła swoich woysk od armii cesarskiey, ma rozkaz, z Bawaryą postępować sobie po nieprzyiacielsku. — W wsi Schimmitz, leżącey nie daleko Brynny, syn pewney wieśniaczki popełnił niesłychaną złość, pokrzywdził swoią matkę nayokrutnieyszym sposobem, ponieważ nie chciała zezwolić na iego pretensye uroszczone do niey niesprawiedliwie. Nareszcie zapalił iey dom, przez co 17. innych domow spłonęło ogniem. Lecz schwytano natychmiast tego złoczyńcę i oddano do sądu. — Buonaparte pisał do wszystkich głownych generałow armiow francuzkich własną ręką listy zachęcaiące ich do rozpoczęcia dzielnie kampanii. — Wszystkie armie francuzkie dostały nowe mundury, piechota białe, kawalerya czerwone, a huzary szczupakowego koloru. Artylerya utrzymała się przy dawnych granatowych. — Stosownie do umowy między austryackim, rossyiskim i pruskim państwem złodzieie i podpalacze uciekaiący

z iednego do drugiego kordonu wydani będą brevi manu.

Niektóre Paryſkie dzienniki zawieraią w sobie naſtępuiącą anegdotę przytoczoną umyślnie dla nauki tych, którzy z wielką niecierpliwością pragną pokoiu: „Niegdyś powracał Król Hiszpańſki z Eskuryału do Madrytu nie co poźno wnoc. Poſtylion wiozący Monarchę wiedział, iż z niecierpliwością wyglądaią Króla w Madrycie. Trzaſkał więc biczem uſtawicznie, bił nielitościwie mułow, i pędził ie galopem po wielkich piaſkach tak, iż oſie trzeszczały a woz zdawał ſię przewyższać w prędkości wiatr. Monarcha wyiźrzał oknem izawołał na poſtyliona: „moy przyiacielu! rad bym był prędko w Madrycie; lecz ieżeli chcesz, abym tam ieszcze tego wieczora ſtanął, niepoieżdżay tak prędko," — Poſtylion zrozumiał znaczenie tych ſłow, i zawiozł Monarchę bez nieszczęścia do ſtolicy.

Prośba do osob dobroczynnych.

W nocy na dzień 16. b. mca powſtał wielki pożar w mieście Mszczonowie w powiecie Błońſkim leżącym, ktory przy gwałtownym wietrze tak ſię rozszerzył, że w czaſie poł godziny naywiększa i ozdobnieysza część miaſta w perzynę obroconą, i więcey nad 160 familii z dobrego maiątku swego ogołocone, i do nayuboższego ſtanu przywiedzione zoſtały. Do ratunku żadnego sposobu nie było; 5 dusz ſtało ſię ofiarą ognia, i ledwo co ſię matce udało przed tym w około ſiebie pożeraiącym ogniem swe przy pierſi maiące dziecię uratować. Płacz i wyrzekanie tych przez pożar ognia nieszczęśliwych obywateli ieſt nieograniczony, ktore iednakowoż przez wspaniałą uczynność dusz szlachetnych umnieyszone bydź mogą; przeto do onych ſię udaię, i dla tych bez pomocy zoſtaiących pogorzałych, z tym przyrzeczeniem o wspomożenie proszę, że naywiększey ſtaranności dołożę, aby te dary serc łaſkawych, ktore urząd policyi tuteyszey odbierze, nietylko sumiennie i rzetelnie podzielone, ale nadto publicznie z onych rachunki złożone i publikowane zoſtały. W Mszczonowie dnia 20. Sierpnia roku 1800.

Fromm, Woienny i Poborowy Konsyliarz.

Obwieszczenie. Zapobiegaiąc wszelkim defraudacyom przy wprowadzeniu zagranicznego tytuniu, poſtanowiło ſię, żeby tytuń zagraniczny dotąd wprowadzany bez rożnicy na pierwszey komorze przy wchodzie, na ktorą przewożony będzie, był ſtemplowany albo pieczętowany. Zapasy teraz znayduiące ſię tytuniu nieſtemplowanego wszyſtkie iuż spisane i popieczętowane, tak, iż drogą prawą niemoże ſię znaydować nic tytuniu nieſtemplowanego w kraiu. Przeſtrzega ſię więc każdy, a szczegolniey publiczność tytuniem handluiąca ninieyszem obwieszczeniem, żeby odtąd nikt nieſtęplowanego tytuniu nie kupował, i żeby każdy tytunie zagraniczne wprowadzaiący na pierwszey komorze celney one dał ſtemplować przyzwoicie, ponieważ odtąd wszelkie tytunie bez ſtempla albo pieczęci urzędu cel i podatku konsumpcyinego u kogokolwiek bądź znalezione będą, za tytunie i na oszukanie względem opłaty należącey ſię od nich wprowadzone. Takowe tytunie więc zaraz konfiſkowane bydź maią, a właścicielowi onych za nieocelenie formowany będzie proces defraudacyiny. Dan w Poznaniu dnia 12. Sierpnia 1800

Kamera Woyſkowo-Ekonomiczna JK. Mci. Pruſſ-Południowych.

Obwieszczenie. Za wysokim rozkazem przyſtawienie 100 sztuk nowych laterniow dla zimy nadchodzącey wraz z światłem naymniey żądaiącemu wypuszczone bydź ma. Wzywa ſię więc do tego ochotę maiących, aby ſię na wyznaczonych terminach, to ieſt: dnia 16., 19. i 26. t. m. coram pleno o godzinie 10. przed południem w naszey seſſyonalney izbie ſtawali i cenę podali. Na oſtatnim terminie za poprzedzaiącą od zwierzchności approbacyą doſtać ſię ma. Dokładnieyszą wiadomość udzieli nasza regiſtratura. W Poznaniu dnia 9. Września roku 1800.

Magiſtrat JK. Mci Pruſſ. Połud.

Obwieszczenie. Dnia 26. t. m., znaleziono tutey w Warcie iuż zupełnie zgniłe ciało męſkiey

płci trzymaiące około 5 ſtop 2 calow, maiące na sobie suknią sukienną ſtarą, iedwabną ſtarą kamzelkę, ktorey koloru iuż nie rozeznać, popielate nankowe spodnie i boty ſtare iuchtowe. Niemogac ſię dowiedzieć, co to był za człowiek, więc ninieyszym obwieszczeniem iego mieć mogącym krewnym do wiadomości ſię podaie. W Poznaniu dnia 29. Sierpnia roku 1800.

Magiſtrat JK. Mci Pruſſ-Połud.

Do sprzedania. Fryderyk Wilchelm z Bozey łaſki Krol Pruſki. Ninieyszym pismem wiadomo czyniemy, iż wieś szlachecka Mijowice Urodz. Andrzeia Wężyka małoletnim i Urodz. Kaweremu Weżykowi przynależna, sposobem dobrowolney subhaſtacyi sprzedana bydź ma. Taż wieś znayduiąca ſię pod iuryzdykcyą Regencyi Kaliſkiey w powiecie Wieluńſkim, o połtory mili od miaſta powiatowego Oſtrzeszowa ieſt odległa. Podług taxy szacunek teyże wſi na 31,735 tal. 21 dobr. gr. 4 den. przyimuie ſię. A zatym więc na mocy niniey szego patentu, ktorego ieden exemplarz tu w Kaliszu, drugi w Regencyi w Brzegu, a trzeci w Juſtyc kommiſſyi Wieluńſkiey, w izbach sądowych zwyczaynie przeznaczonych publicznie wywieszone beda, zapraszaią ſię wszyscy ci, ktorzyby tęż wieś i części iey poſiadac byli umocowani i przyiemnie zapłacić będą wſtanie aby na terminach licitacyi: 1) dnia 1. Julii c., 2) dnia 1. Octobra c., 3) dnia 22. Decembra c., z ktorych trzeci iuż do przybicia uſtanowiony ieſt, przed deputatem konsyliarzem de Colomb tu w Regencyi naszey ſtawili ſię, i to co ofiarować beda podali, to zaś co po upłynionym oſtatnim terminie licitacyi może kto ofiarować zechce, iuż więcey uważane nie będzie, życzacym sobie nabydź tych dobr a niemaiącym tu znaiomości, im Juſtyc kommiſſarze, iako to: kryminalny aſſeſſor Kintzel, Juſtyc kommiſſarz Derz, Juſtycrath Tittel i Juſtyc kommiſſarz Nowag za plenipotentow proponuią ſię, do ktorych w tey okoliczności zgłoſić ſię mogą. Nakoniec okoliczne opisanie taxy tych części w regiſtraturze tuteyszey Regencyi, iako i tam, gdzie patent przybitym będzie, przepatrzyć można. Przy wyciśnieniu naszey większey pieczęci i zwyczaynych podpisach. Dan w Regencyi Kaliſkiey dnia 10. Marca roku 1800.

Aukcya. Dnia 24. Września t. r. ma bydź publicznie sprzedany przez aukcyą za gotową zaraz zapłatą maiatek po zmarłym w Obrzycku cyruliku powiatowym Karolu Suterze, składaiący ſię z srebrnych medałow, zegarkow, tabakierow, srebra, farfur, osobnych i całych serwisow, szkła, ceny, miedzi, zielaza, lnu, pościeli, bielizny, mobiliow, i sprzętow domowych, flintow, kupfersztychow w ramach i szkle, lekarſkich xiążek i cyrulickich inſtrumentow, przeto ci, ktorzy maią ochotę też rzeczy kupić wzywaią ſię, aby ſię wspomnionego dnia o godzinie 8. w Obrzycku, w mieszkaniu cyruliczki powiatowey P. Suterowy wdowy zgromadzili, i tam aukcyi oczekiwali. W Szamotułach dnia 10. Września 1800.

Mittelstadt, Juſtyc Burmiſtrz.

Aukcya. W Szrodę dnia 24. Septembris a. c. po południu o godzinie 2. na łąkach Karmelitańſkich tu w Poznaniu nie daleko Dębiny 44 kwater drzewa na opał sosnowego więcey daiącemu za gotowym w courant zapłaceniem sprzedane bydź maią. W Poznaniu dnia 8. Septembra roku 1800.

Krolewska Połud. Pruſka Regencya.

Uwiadomienie. Czyni ſię wiadomo J. W. W. i W. W. Panom, a zwłaszcza każdemu, że w kamienicy Pana Woiewodzica Mycielſkiego w rynku na drugiém piętrze będzie dawano od S. Michała prywatne nauki w francuzkim, niemieckim, łacińſkim i polſkim ięzyku, iako też wszelkie inne potrzebne sciencye, także zwłaszcza Pańſkie dzieci będą miały swoie osobne pomieszkanie pod dozorem nauczyciela, uſługi i wikt dobry za ſłuszną bardzo cenę. Młodym zaś Pannom oprocz ięzyka niemieckiego i francuzkiego będzie także dawano osobne lekcye do nauk modnych i zabaw panieńſkich. W Poznaniu dnia 16. Września 1800.

Liſt gończy. Parobek Maciey, ktory ekonoma Bilickiego w Wielkim Rogaczewie przy Kościanie biciem zkrzywdził, zaraz natychmiaſt uciekł, zkrzywdzony w kilka dni muſiał umierać. Tenże parobek był przeszło 23 lat ſtary, miernego wzroſtu, czarnych włosow i czarnych oczow, pełney okrągłey twarzy bladego koloru; przy ucieczce miał kamizelkę białą płocienną, także takież spodnie, iako też czarny ſtary okrągły kapelusz na głowie. Uprasza ſię wszyſtkich urzędow a osobliwie woyſkowe, iako też i ſtanu cywilnego, ażeby baczność na niego dana była, gdyby tenże wspomniony Maciey miał ſię gdzie znaydować, ażeby natychmiaſt aresztowanym i do niżey wspomnionego urzędu odeſłanym zoſtał. Kopaczewo przy Kościanie dnia 13. Septembra roku 1800.

Szlachetnych Skorzewſkich sąd Patrymonialny.

Dodatek

Dodatek do Nr. 75. Gazety Południowo-Pruſkiey

Obwieszczenie.

Smutny przypadek, ktory ſię nie zbyt dawno w okolicach Częſtochowy i Piotrkowa, gdzie od dwoch krotko po ſobie ziawionych ſię wściekłych wilkow rożni ludzie i konie uszkodzeni zoſtali, wiadomy iuż pewnie dobrze publiczności z pism publicznych, okropną ieſt rzeczą iak naywięcey z ludzi uszkodzonych w nieiakim czaſie potem w naylepszych i powszechne politowanie wzbudzaiących ſkutkach wścieklizny życie swoie zakończyli. Temu kto uwagę swoią na to należa, nie może to bydź ukryta, iż takowe nieszczęśliwe wydarzenia od psow wściekłych i innych zwierząt częściey ſię wydarzaią w Pruſiech-Południowych, iak w innych pogranicznych prowincyach: przesądy nie oświecenie i pewna ztąd wynikaiąca niesposobność ludzi proſtego ſtanu, a potem też mnogość partaczow fałszywych, chirurgow, żydow i ſtarych bab, ktorych nieprzyzwoitemu traktowaniu człowiek proſty w początkach pierwszych ſię powierza, są szczególnieyszym źrzodłem wszelkiego nieszczęścia potem ztąd wynikaiącego.

Powodowało to więc niżey podpisaną Kamerę JK. Mci woyſkowo-ekonomiczną do podania publiczności do wiadomości naſtępuiących śrzodkow doświadczonych i za ſkuteczne uznanych, dla zapobieżenia nader smutnym ſkutkom nieszczęścia iak nayokropnieyszego.

1) Na nieodwłoczney pomocy po naſtąpionym uszkodzeniu wszyſtko zależy, czekaiąc z pomocą godziny lub wcale całe dni, wszelka pomoc nawet naydoſkonalszych doktorow ſtaie ſię za poźną i nadaremną.

2) Pierwszą i szczegolnieyszą uwagę trzeba mieć na samą ranę, wszyſtko zawiſło od tego, żeby iad przez ukąszenie od wściekłego zwierzęcia w ranie pozoſtały natychmiaſt wyprowadzić, ażeby niemiał czasu połączyć ſię z sokami ciała. Trzeba więc ranę wyczyścić ze wszyſtkiey w niey znayduiącey ſię krwi ordynaryiną wodą albo ieszcze lepiey ſłoną wodą, rozpuściwszy garść soli kuchenney w poł miary wody ciepłey, ranę wielką, z ktorey krew uchodzi trzeba przez nieiaki czas myć, żeby iad po części przez mycie wypłokał ſię; kiedy zaś rana ieſt nie wielka i bardziey głęboka i nie wiele krwi z niey uchodzi, w tenczas trzeba albo bańki na niey poſtawić albo też oſtrym nożem ią ponarzynać, potem bańki poſtawić i przez mycie i nacieranie ſłoną wodą krwi płynienie przez czas nieiaki utrzymywać.

3) To uczyniwszy posypać trzeba zaraz ranę proszkiem z much hiszpańſkich i przykryć całą plaſtrem pęcherzowym czyli wizykatoryami. Ten plaſter tak długo leżeć powinien poki ſię pęcherze nie porobią. Te pęcherze potem porozrzynać i ranę albo na nowo proszkiem z much hiszpańſkich posypać albo też maścią z tłuszczu wieprzowego lub z masła i proszkiem z much hiszpańſkich zmieszaną obłożyć; takowa operacya będzie miała ten ſkutek, iż rana zacznie ropieć, takowe ropienie rany utrzymywać trzeba przez kilka tygodni, a w tym czaſie doktor czyli hirurgus, co potrzeba odmienić i uczynić może.

4) Gdyby kto był okalęczony przez zwierza wściekłego na publiczney drodze, gdzieby tak prędko pomocy zyſkać nie mogł, naylepiey uczyni kiedy ranę zaraz uryną swoią dobrze wymyie, potem niech idzie z wolna, żeby ſię nie zagrzał do publicznego mieysca i niech sobie poſtąpi podług przepisu paragrafu 3.

5) Gdyby kto nie mogł mieć zaraz proszku z much hiszpańſkich albo wizykatoryow, może więc trochę prochu nasypać na ranę i zapalić; tak zaraz zaropienie rany sprawi, w reście zaś podług przepisu §. 3. sobie poſtąpi.

6) Przy myciu rany w §. 3. przepisanym i to też obserwować trzeba, iż wziąwszy do mycia chuſtę lub kawał płotna, powtarzaiąc takowe wymywanie rany, zawsze świeżą chuſtę wziąć potrzeba, żeby pierwszą iuż nieczyſtą chuſtą rana znowu iadem napuszczona nie zoſtała szmaty albo chuſty używaney, iako też w ogolności rzeczy, ktore chory miał na sobie albo przy sobie, i o ktorych ſię domyślać można, iż iadem powalane bydź mogą, trzeba spalić albo głęboko w ziemi zakopać.

7) Czyniąc to wszyſtko tymczasowie, potrzeba zaraz posłać do publicznego zdatnego doktora albo chirurga w tych okolicach, gdzie trudno o prawdziwie zdatnych doktorow, można ſię naylepiey udać do fizykusa albo chirurga wydziałowego, ponieważ ci maią doſkonałe inſtrukcye do takowych przypadkow.

8) To wszyſtko, gdy ſię ſtanie, chory może bydź spokoynym i przekonanym, iż to co szczególniey potrzebne było do zapobieżenia wszelkim złym ſkutkom iuż naſtąpiło. Nienależy mu więcey nic czynić, lecz zoſtawić to zupełnie doktorowi, co potrzeba i okoliczności wyciągać będą, uczynić. Chory powinien bydź ze swoiey ſtrony spokoynym nad ſtanem swoim nie myśleć wszelkiego wpływu, paſſyi wyſtrzegać ſię szczególniey, w łoszku ſię bawić i w iedzeniu i piciu zachować iak naywiększą mierność, wſtrzymuiąc ſię od potraw tłuſtych i ciężkich do ſtrawienia, iako też od winna i innych trunkow gorących, a w ogólności nie powinien niczego czynić, przez coby krew zapalać albo żołądek obciążyć sobie mogł.

9) Dodać tu na oſtatek ieszcze trzeba tę przeſtrogę, żeby ſię wyſtrzegał rad częſto nie rozumnych nieprawych połgłowkow, bab, partaczow i t. d., ktorzy przez szarlataństwa swoie zamawiania racye sympatyczne i t. d. częſto są przyczyną naywiększego nieszczęścia. Każde poſtępowanie z przepisanym tutay nie zgadzaiące ſię, ieſt zupełnie fałszywe. Panuie tu osobliwie w tey prowincyi, nawet między zwyczaynemi chirurgami ten przesąd, że rozumieią iakoby przykładaiąc tak nazwane kamienie węże iad z takowych ran wyciągany był. Nie tu mieysce mowić o naturze i iakości takowych cudownych kamieni, ktorych tak bardzo na złe używano, i ktoremi tyle złego poczyniono. Może iednakowo każdy bydź przekonanym, iż te kamienie, za ktore tu w kraiu bardzo częſto kości czarno opalone i polorowane udaią, żadnego nie maią ſkutku.

Dan w Poznaniu dnia 5. Sierpnia roku 1800.

Kamera Woyſkowo Ekonomiczna JK. Mci Pruſſ Południowych.

Drukował Deker i Kompania w Poznaniu.